

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 21. februarja 2006*

V zadevi C-286/03,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (Avstrija) z odločbo z dne 27. maja 2003, ki je na Sodišče prispela 3. julija 2003, v postopku

Silvia Hosse

proti

Land Salzburg,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schiemann in J. Makarczyk, predsedniki senatov, J.-P. Puissochet (poročevalec), sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis in A. Borg Barthet, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: K. Sztranc, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 31. maja 2005,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za S. Hosse W. Riedl in P. Ringhofer, odvetnika,
- za Land Salzburg F. Hitzenbichler in B. Zettl, odvetnika,
- za avstrijsko vlado E. Riedl in M. Winkler, zastopnika,
- za nizozemsko vlado H. G. Sevenster in N. A. J. Bel, zastopnika,
- za portugalsko vlado L. Fernandes in S. da Nóbrega Pizarro, zastopnika,
- za finsko vlado T. Pynnä, zastopnica,

— za vlado Združenega kraljestva C. Jackson, zastopnica, skupaj z E. Sharpston, QC,

— za Komisijo Evropskih skupnosti V. Kreuzsitz in D. Martin, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 20. oktobra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 4(2b) in 19 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, kot je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 1399/1999 z dne 29. aprila 1999 (UL L 164, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71), člena 7(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2), kot je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (EGS) št. 2434/92 z dne 27. julija 1992 (UL L 245, str. 1), in členov 12 in 17 ES.

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med nemško državljanke S. Hosse in deželo Salzburgsko. S. Hosse, katere oče je v Avstriji zaposlen kot učitelj v deželi Salzburgski, izpodbija odločitev dežele Salzburgske, da se ji zavrne dodatek za nego iz naslova zakona dežele Salzburgske o dodatkih za nego (Salzburger Pflegegeldgesetz, v nadaljevanju: SPGG).

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

- 3 Člen 1 Uredbe št. 1408/71 določa:

„V tej uredbi

(a) zaposlena oseba in samozaposlena oseba pomeni:

- (i) vsako osebo, ki je obvezno zavarovana ali ima prostovoljno nadaljnje zavarovanje za enega ali več zavarovalnih primerov, zajetih s področji sistema socialne varnosti za zaposlene ali samozaposlene osebe ali s posebnim sistemom za javne uslužbenke;

[...]

- (t) dajatve in pokojnine pomenijo vse dajatve in pokojnine, vključno z vsemi njihovimi elementi, ki se izplačujejo iz javnih sredstev, z uskladitvami in dopolnilnimi dodatki v skladu z določbami Naslova III, pa tudi pavšalne dajatve, ki se lahko izplačajo namesto pokojnin, in izplačila, ki pomenijo povračila prispevkov.

[...]“

- 4 Člen 2(1) Uredbe št. 1408/71, ki določa osebno veljavnost te direktive, določa:

„Ta uredba se uporablja za zaposlene ali samozaposlene osebe in študente, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic in ki so državljani ene od držav članic [...] pa tudi za njihove družinske člane in njihove preživele osebe.“

- 5 Člen 3(1) Uredbe št. 1408/71, naslovljen „Enako obravnavanje“, določa:

„Ob upoštevanju posebnih določb te uredbe imajo osebe s stalnim prebivališčem na ozemlju ene od držav članic, za katere se uporablja ta uredba, enake pravice in obveznosti po zakonodaji vsake države članice kot državljani te države članice.“

6 Člen 4 Uredbe št. 1408/71, naslovljen „Stvarna veljavnost“, določa:

„1. Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

(a) dajatve za bolezen in materinstvo;

(b) invalidske dajatve, vključno s tistimi, ki so namenjene vzdrževanju ali izboljševanju možnosti pridobivanja zaslužka;

(c) dajatve za starost;

(d) dajatve za preživele osebe;

(e) dajatve za nesreče pri delu in poklicne bolezni;

(f) pomoči ob smrti;

(g) dajatve za brezposelnost;

(h) družinske dajatve.

2. Ta uredba se uporablja za vse splošne in posebne sisteme socialne varnosti, na podlagi plačevanja prispevkov ali brez njih, in za sisteme, ki se nanašajo na odgovornost delodajalca ali lastnika ladje za dajatve iz odstavka 1.

2a Ta uredba se uporablja tudi za posebne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki, ki se zagotavljajo po zakonodaji ali sistemih, ki niso omenjeni v odstavku 1 ali izvzeti na podlagi odstavka 4, kadar so te dajatve namenjene:

(a) za dodatno, nadomestno ali pomožno zavarovanje tveganj, ki so zajeta v področja socialne varnosti, iz odstavka 1, od (a) do (h);

(b) samo za posebno varstvo za invalide.

2b Ta uredba se ne uporablja za določbe zakonodaje države članice v zvezi s posebnimi dajatvami, za katere se ne plačujejo prispevki iz priloge II, oddelek III, katerih veljavnost je omejena na del njenega ozemlja.

[...]"

7 Priloga II, oddelek III, K, k Uredbi št. 1408/71 glede Avstrije določa:

„Dajatve, ki jih zagotavlja zakonodaja zveznih dežel za invalidne osebe in osebe, ki potrebujejo nego.“

8 Člen 19 Uredbe št. 1408/71 določa:

„1. Zaposlena oseba ali samozaposlena oseba, ki stalno prebiva na ozemlju druge države članice, kot je pristojna država, in izpolnjuje pogoje zakonodaje pristojne države za upravičenost do dajatev, po potrebi ob upoštevanju določb člena 18, v državi, v kateri stalno prebiva, prejema:

- (a) storitve, ki jih v imenu pristojnega nosilca ponuja nosilec v kraju stalnega prebivališča v skladu z določbami zakonodaje, ki jo ta nosilec uporablja, kot če bi bila oseba zavarovana pri njem;

- (b) denarne dajatve, ki jih zagotavlja pristojni nosilec v skladu z zakonodajo, ki jo uporablja. S sporazumom med pristojnim nosilcem in nosilcem v kraju stalnega prebivališča pa lahko te dajatve ponuja tudi slednji nosilec v imenu prvega, v skladu z zakonodajo pristojne države.

2. Določbe odstavka 1 se smiselno uporabljajo za družinske člane, ki stalno prebivajo na ozemlju druge države članice, kot je pristojna država, če niso upravičeni do takih dajatev po zakonodaji države, na ozemlju katere stalno prebivajo.

Če družinski člani stalno prebivajo na ozemlju države članice, po zakonodaji katere pravica do storitev ni pogojena z zaposlitvijo ali zavarovanjem, se šteje, da prejemajo storitve v imenu nosilca, pri katerem je zaposlena ali samozaposlena oseba zavarovana, razen če zakonec ali oseba, ki skrbi za otroke, sama opravlja poklicno dejavnost na ozemlju omenjene države članice.“

9 Člen 7 Uredbe št. 1612/68 določa:

„1. Delavec, ki je državljan države članice, v drugi državi članici zaradi njegovega državljanstva ne sme biti deležen drugačnega obravnavanja kot domači delavci v zvezi z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, predvsem glede plačila, odpovedi in, če bi postal brezposeln, glede vrnitve na delovno mesto ali ponovne zaposlitve.

2. Uživa enake socialne in davčne ugodnosti kot domači delavci.

[...]“

Nacionalna ureditev

10 Člen 3(1) določa, da:

„Osebe, odvisne od nege, imajo pravico do dodatka za nego,

1. če so avstrijski državljani,

2. če imajo stalno prebivališče v deželi Salzburški in

3. če ne prejemajo nobene od dajatev iz člena 3 Bundespflegegeldgesetz (avstrijski zvezni zakon o dodatku za nego, BGBl. 110/1993) in če nimajo pravice do teh dajatev.“

11 Glede kritja stroškov dodelitve dodatka za nego na podlagi 3(1) SPGG se uporabi člen 40 zakona o socialni pomoči (Sozialhilfegesetz), saj je to dajatev treba šteti za pomoč v posebnih življenjskih okoliščinah (člen 17(2) SPGG).

12 Člen 40 zakona o socialni pomoči določa, da:

„1. Financiranje socialne pomoči prevzamejo dežela in občine, v skladu z naslednjimi določbami:

[...]

5. Glede stroškov zaradi pomoči v posebnih življenjskih okoliščinah [...] so občine upravnega kantona, v katerem so ti stroški nastali, dolžne deželi plačati letni prispevek v višini 50 % [...]"

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

13 Gospod Hosse je nemške narodnosti in je obmejni delavec, zaposlen v Avstriji kot učitelj v deželi Salzburgi. V Avstriji plačuje davke in socialne prispevke in je zdravstveno zavarovan v tej državi. Stalno prebivališče ima v Nemčiji, blizu avstrijske meje, kjer živi s svojo hčerko S. Hosse, rojeno leta 1977, ki je težka invalidka.

14 Njena mati je pred tem opravljala plačano delo v Nemčiji, ki je bilo podlaga za pravico do nemškega zavarovanja za odvisnost od nege. Hči je do konca njenega starševskega dopusta, in sicer septembra 2000, kot vzdrževanka lahko prejela ta dodatek. Izplačevanje tega pa se je ustavilo po koncu starševskega dopusta, saj mati ni nadaljevala plačanega dela.

- 15 Tako je bil za S. Hosse zahtevan dodatek za nego iz naslova SPGG. Dežela Salzburška je ta zahtevek zavrnila, ker člen 3(1), točka 2, SPGG zahteva, da mora vzdrževana oseba, da je lahko upravičena do tega dodatka, imeti stalno prebivališče v tej deželi.
- 16 Prvostopenjsko sodišče, ki je odločalo o tožbi zoper to odločbo, je to tožbo zavrnilo. Presodilo je, da je bil obravnavani dodatek glede S. Hosse posebna dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki in ki ne sodi na področje Uredbe št. 1408/71 in zato ne sme biti izplačana v tujino.
- 17 Nasprotno je pritožbeno sodišče, sklicujoče se pri tem na sodbo Sodišča z dne 8. marca 2001 v zadevi Jauch (C-215/99, Recueil, str. I-1901), presodilo, da je bil tudi obravnavani dodatek dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71 in da je obravnavano dajatev treba izplačati v tujino kot dodatek za nego, ki ga plača Avstrija (v nadaljevanju: zvezni dodatek za nego) po načelih, ki veljajo za ta dodatek.
- 18 Po mnenju pritožbenega sodišča je S. Hosse kot hčerka osebe, obvezno zavarovane v Avstriji, upravičena do avstrijskega zavarovanja za bolezen in tako lahko pri pristojnih avstrijskih ustanovah socialnega zavarovanja uveljavlja vse denarne dajatve, ki so predvidene za bolezen. To sodišče meni, da je v obravnavani zadevi dežela Salzburška, ki je pristojna za plačilo dodatka za nego, tega dolžna izplačati kot denarno dajatev za bolezen. Pritožbeno sodišče meni, da je pogoj glede stalnega prebivališča iz člena 3(1), točka 2, SPGG zaradi neposrednega učinka člena 19(1) in (2) Uredbe št. 1408/71 povsem brezpredmeten.

19 Oberster Gerichtshof, ki je odločalo o pritožbi zoper odločbo pritožbenega sodišča, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je člen 4(2b) [Uredbe št. 1408/71], v zvezi s prilogo II, oddelek III, treba razlagati tako, da iz uporabe [te uredbe] kot posebno dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki, izključuje dajatev za nego, dodeljeno na podlagi [SPGG] [...], družinskemu članu osebe, zaposlene v deželi Salzburški (Avstrija), ki z družino živi v Zvezni republiki Nemčiji?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

ali družinski član zaposlenega v deželi Salzburški, ki z družino živi v Zvezni republiki Nemčiji, lahko, neodvisno od svojega stalnega prebivališča v Zvezni republiki Nemčiji, zahteva plačilo dodatka za nego iz naslova [SPGG] kot denarne dajatve za bolezni, kot jo določajo člen 19 in ustrezne določbe iz drugih oddelkov prvega poglavja naslova III [Uredbe št. 1408/71], če izpolnjuje druge pogoje za dodelitev?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

ali se dodelitev take dajatve, kot je dodatek za nego iz [SPGG], lahko kot socialna korist v smislu člena 7(2) [Uredbe št. 1612/68] pogojuje s tem, da ima upravičenec stalno prebivališče v deželi Salzburški?

4. Če je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen:

ali je dejstvo, da državljani Unije, ki so v deželi Salzburški zaposleni kot obmejni delavci, pri čemer imajo stalno prebivališče v drugi državi članici, niso upravičeni do pridobitve socialne pravice v smislu člena 7(2) [Uredbe št. 1612/68] kot na primer pravice do dodatka za nego iz naslova [SPGG], v skladu s pravom Skupnosti, predvsem z načeloma državljanstva Unije in nediskriminacije v smislu členov 12 in 17 ES?

Če je odgovor negativen: ali državljanstvo Unije družinskim članom, ki jih vzdržuje obmejni delavec in ki imajo tudi sami stalno prebivališče v drugi državi članici, omogoča, da v deželi Salzburški pridobijo dodatek za nego iz naslova [SPGG]?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- ²⁰ S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je dodatek za nego, kakršen je dodeljen iz naslova SPGG, posebna dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki, ki je na podlagi člena 4(2) Uredbe št. 1408/71 izključena s področja uporabe te uredbe.

Uvodne ugotovitve

- 21 Člen 4(2b) Uredbe št. 1408/71 s svojega področja uporabe izključuje določbe zakonodaje države članice v zvezi s posebnimi dajatvami, za katere se ne plačujejo prispevki iz priloge II, oddelek III, katerih veljavnost je omejena na del njenega ozemlja.
- 22 V točki K priloge II, oddelek III, k isti uredbi, ki se nanaša na Republiko Avstrijo, so navedene dajatve, ki jih zagotavlja zakonodaja zveznih dežel za invalidne osebe in osebe, ki potrebujejo nego. Dodatek za nego iz SPGG je torej omenjen v prilogi II, oddelek III, k Uredbi št. 1408/71.
- 23 Vendar pa ta omemba ne zadošča za to, da bi omenjena dajatev sodila na področje uporabe člena 4(2b) Uredbe št. 1408/71.
- 24 Kot je Sodišče večkrat presodilo, je določbe Uredbe št. 1408/71, sprejete na podlagi člena 42 ES, treba razlagati glede na cilj tega člena, in sicer prispevati k vzpostavitvi karseda celovitega prostega gibanja delavcev migrantov. Cilja členov 39 ES, 40 ES, 41 ES in 42 ES ne bi bilo mogoče doseči, če bi delavci zaradi izvrševanja pravice do prostega gibanja izgubili koristi socialne varnosti, ki jim jih zagotavlja zakonodaja države članice, predvsem kadar so te koristi protidajatev za prispevke, ki so jih

plačali (glej na primer sodbo z dne 25. februarja 1986 v zadevi Spruyt, 284/84, Recueil, str. 685, točki 18 in 19).

- 25 V tem okviru je zakonodajalcu Skupnosti dovoljeno, da sprejme določbe za odstopanje od načela, da se dajatve socialne varnosti izplačujejo v tujino (glej zlasti sodbo z dne 4. novembra 1997 v zadevi Snares, C-20/96, Recueil, str. I-6057, točka 41). Take določbe za odstopanje in, *a fortiori*, člen 4(2b) Uredbe št. 1408/71, ki s področja uporabe te uredbe izključuje določene posebne dajatve, je treba strogo razlagati. Zato se omenjeni člen lahko nanaša samo na dajatve, ki kumulativno izpolnjujejo pogoje, ki jih določa, in sicer dajatve, ki so hkrati posebne in se zanje ne plačujejo prispevki, ki so navedene v prilogi II, oddelek III, k omenjeni uredbi in ki so določene z zakonodajo, katere veljavnost je omejena na del ozemlja države članice.
- 26 Posledično je treba prav tako preveriti, ali so poleg pogoja omembe v prilogi II, oddelek III, k Uredbi št. 1408/71, ki ga določa zakonodaja o dodatku za nego iz naslova SPGG, izpolnjeni tudi drugi pogoji iz člena 4(2b) Uredbe št. 1408/71.

Stališča, predložena Sodišču

- 27 Dežela Salzburška, avstrijska vlada in vlada Združenega kraljestva zatrjujejo, da je obravnavana dajatev „posebna“ dajatev v smislu Uredbe št. 1408/71.

- 28 Dežela Salzburška vztraja predvsem pri dejstvu, da dajatev ni stranska glede na osnovno dajatev socialne varnosti in da ni vezana na dobe poklicne dejavnosti ali prispevkov niti na status člana zavarovane kategorije. Tako naj bi bila „posebna dajatev“ v smislu Uredbe št. 1408/71. Dežela glede tega poudarja, da je bila z zgodovinskega vidika zvezna država vedno pristojna za socialno varstvo, dežele pa za socialno pomoč.
- 29 Avstrijska vlada v bistvu navaja enake trditve in predvsem poudarja, da pojem „posebna dajatev“, ki ga je vnesla Uredba št. 1408/71, ustreza kategoriji „mešanih“ dajatev, ki jo je Sodišče v nekaterih zadevah opredelilo tako, da hkrati vsebuje elemente dajatve socialne varnosti in elemente socialne pomoči.
- 30 Vlada Združenega kraljestva natančneje navaja, da zgolj obstoj zveze med dajatvijo in sistemom socialne varnosti, zajetim s področji socialne varnosti iz člena 4(1) Uredbe št. 1408/71, ne izključuje opredelitve te dajatve kot „posebne dajatve“. Če bi bila taka opredelitev izključena, člen 4(2a)(a) te uredbe, ki se nanaša na posebne dajatve za dodatno, nadomestno ali pomožno zavarovanje tveganj, ki so zajeta v ta področja, in člen 10a(3) navedene uredbe ne bi imela več smisla.
- 31 Vlada Združenega kraljestva prav tako v bistvu zatrjuje, da zvezni dodatek za nego iz zgoraj navedene sodbe Jauch ni bil „mešan“, saj je bil izključno dodeljen v povezavi z dajatvijo socialne varnosti, in sicer pokojnino, in nikoli iz naslova socialne pomoči. V nasprotnem primeru bi bil drugi dodatek „mešana“ dajatev, čeprav bi pokrival

enako tveganje in bi bil nekaterim upravičencem dodeljen zgolj iz naslova socialne pomoči. Narava potrebe upravičenca naj bi bila bistvena značilnost socialne pomoči, pri čemer ni nujno, da bi bila ta potreba finančna (glej zlasti sodbo z dne 20. junija 1991 v zadevi Newton, C-356/89, Recueil, str. I-3017, in zgoraj navedeno sodbo Snares).

- 32 Portugalska in finska vlada imata enako stališče.
- 33 Nizozemska vlada predlaga sklicevanje na zgoraj navedeno sodbo Jauch.
- 34 Komisija nasprotno zatrjuje, da dodatek za nego iz naslova SPGG ni posebna dajatev, ampak socialnovarnostna dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71.
- 35 Poudarja, da je treba člen 4(2b) Uredbe št. 1408/71 kot odstopanje razlagati strogo. Dodaja, da ima dodatek za nego iz naslova SPGG enak cilj, enak znesek in enake pogoje za dodelitev kot zvezni dodatek za nego, ki je prav tako dodeljen objektivno, na podlagi zakonsko določenega položaja in da je tako socialnovarnostna dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71. Razlike med zveznim dodatkom za nego glede kategorije upravičencev in podrobnih pravil financiranja zato ničesar ne spreminjajo.

Odgovor Sodišča

- 36 Iz zasnove Uredbe št. 1408/71 izhaja, da se pojma „dajatev socialne varnosti“ v smislu člena 4(1) te uredbe in „posebna dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki“ v smislu člena 4(2a) in (2b) iste uredbe izključujeta. Tako dajatve, ki izpolnjuje pogoje „dajatve socialne varnosti“ v smislu člena 4(1) Uredbe št. 1408/71, ni mogoče presojati kot „posebno dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki“.
- 37 Dajatev je mogoče šteti za dajatev socialne varnosti, če se upravičencem dodeli na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne ali diskrecijske presoje osebnih potreb, in če se nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 4(1) Uredbe št. 1408/71 (glej zlasti sodbe z dne 27. marca 1985 v zadevi Hoeckx, 249/83, Recueil, str. 973, točke od 12 do 14; z dne 16. julija 1992 v zadevi Hugues, C-78/91, Recueil, str. I-4839, točka 15, in z dne 5. marca 1998 v zadevi Molenaar, C-160/96, Recueil, str. I-843, točka 20, ter zgoraj navedeno sodbo Jauch, točka 25).
- 38 Iz navedenega izhaja, da imajo dajatve, ki so dodeljene po objektivnem merilu, na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, in katerih namen je izboljšati zdravje in življenje oseb, odvisnih od nege, za glavni cilj dopolniti dajatve zavarovanja za bolezen in jih je treba šteti za „dajatve za bolezen“ v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71 (zgoraj navedeni sodbi Molenaar, točki 24 in 25, in Jauch, točka 28).

- 39 Namen dodatka za nego, kot je dodeljen iz naslova SPGG, je v obliki pavšalnega prispevka nadomestiti dodatne stroške zaradi upravičenčeve odvisnosti od nege in še zlasti stroške, povezane s pomočjo, ki jo potrebuje.
- 40 Višina takega dodatka za nego je odvisna od stopnje odvisnosti od nege. Odvisna je od časa, namenjenega negi, izraženega v številu ur na mesec. Presoja odvisnosti od nege je natančno urejena v besedilu, ki določa razvrstitev odvisnosti po stopnjah. Drugi prihodki osebe, odvisne od nege, v ničemer ne vplivajo na višino dodatka za nego.
- 41 Ta koristi osebam, ki ne prejemajo nobene pokojnine na podlagi zveznih predpisov. Te osebe so predvsem družinski člani socialnih zavarovancev, upravičencev do socialne pomoči, invalidov, ki opravljajo poklic, in upokojujencev dežel in občin.
- 42 Če dodatek za nego, kot je dodatek v postopku v glavni stvari, lahko izvira iz sistema, drugačnega od tistega, ki velja za dajatve iz nemškega zavarovanja za odvisnost od nege, obravnavanega v zgoraj navedeni sodbi Molenaar, in za avstrijski zvezni dodatek za nego, obravnavan v zgoraj navedeni sodbi Jauch, pa ima vendar enak značaj kot le-ti.
- 43 Poleg tega, kot je navedeno v zgoraj navedeni sodbi Jauch, niti pogoji za dodelitev dodatka za nego niti način financiranja tega ne bi smeli spremeniti značaja dodatka za nego, kot je bilo presojeno v zgoraj navedenih sodbah Molenaar in Jauch. Dejstvo,

da dodelitev dajatve ni nujno vezana na izplačilo dajatve iz zavarovanja za bolezen ali pokojnine, ki bi bila dodeljena iz drugega naslova kot zavarovanje za bolezen, torej ne sme spremeniti te presoje.

- 44 V teh okoliščinah je take dajatve, čeprav imajo lastne značilnosti, treba šteti za „dajatve za bolezen“ v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71.
- 45 Glede na zgoraj navedene elemente odgovora eden od pogojev, potrebnih za uporabo člena 4(2b) Uredbe št. 1408/71, in sicer opredelitev obravnavane dajatve za „posebno dajatev“, ni izpolnjen. Presoja spoštovanja drugih pogojev iz navedenega člena torej ni več potrebna.
- 46 Zato je na prvo vprašanje treba odgovoriti tako, da dodatek za nego, kot ga določa SPGG, ni posebna dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki, v smislu člena 4(2b) Uredbe št. 1408/71, ampak dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) te uredbe.

Drugo vprašanje

- 47 Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče sprašuje, ali družinski član zaposlenega v deželi Salzburški, ki z družino živi v Nemčiji, lahko, če izpolnjuje druge pogoje za

dodelitev, zahteva plačilo dodatka za nego, kakršen je dodeljen iz naslova SPGG kot denarna dajatev za bolezen, kot jo določajo člen 19 in ustrezne določbe iz drugih oddelkov prvega poglavja naslova III Uredbe št. 1408/71.

- 48 Dajatev za bolezen, kakršen je dodatek za nego, določen s SPGG, ki je predstavljen kot finančna pomoč, ki omogoča izboljšanje celotne življenjske ravni oseb, odvisnih od nege, tako da krije nepredvidene stroške, nastale zaradi njihovega stanja, sodi med „denarne dajatve“ zavarovanja za bolezen, ki so med drugim navedene v členu 19(1)(b) Uredbe št. 1408/71 (glej zgoraj navedeno sodbo Molenaar, točki 35 in 36).
- 49 Poleg tega ni sporno, da je g. Hosse zaposlena oseba, ki sodi na področje uporabe Uredbe št. 1408/71.
- 50 Iz spisa, predloženega Sodišču, dalje izhaja, da je pravica do dodatka za nego, ki jo določa SPGG, samostojna pravica S. Hosse in ne izvedena pravica njenega očeta.
- 51 Zato ta položaj ne nasprotuje temu, da bi bila S. Hosse lahko upravičena do dodatka za nego dežele Salzburške, tudi če stalno prebiva v Nemčiji, če izpolnjuje druge

pogoje za dodelitev, določene v členu 19 in ustreznih določbah iz drugih oddelkov prvega poglavja naslova III Uredbe št. 1408/71.

- 52 Res je, da je Sodišče presodilo, da imajo družinski člani zaposlenega na podlagi člena 2 Uredbe št. 1408/71 samo izvedene pravice, torej pravice, ki so jih pridobili zaradi tega statusa, in ne samostojnih pravic, ki bi jih imeli zunaj vsakega sorodstvenega odnosa z zaposlenim (glej zlasti sodbo z dne 23. novembra 1976 v zadevi Kermaschek, 40/76, Recueil, str. 1669, točka 7).
- 53 Vendar je Sodišče pozneje to sodno prakso omejilo samo na tiste primere, ko se družinski član zaposlenega sklicuje na določbe Uredbe št. 1408/71, ki veljajo izključno za zaposlene, izključujoč pri tem člane njihove družine, kot na primer določbe členov od 67 do 71 te uredbe o dajatvah za brezposelnost (glej sodbo z dne 30. aprila 1996 v zadevi Cabanis-Issarte, C-308/93, Recueil, str. I-2097). To ne velja za člen 19 omenjene uredbe, katere namen je ravno zaposlenim in družinskim članom, ki ne prebivajo v pristojni državi, ampak v drugi državi članici, zagotoviti dodelitev dajatev za bolezen, določenih z zakonodajo, ki se uporablja, če družinski člani nimajo pravice do teh dajatev na podlagi zakonodaje države, v kateri stalno prebivajo.
- 54 Poleg tega je namen člena 19(2) Uredbe št. 1408/71 predvsem doseči, da dodelitev dajatev za bolezen ne bo pogojena s stalnim prebivališčem družinskih članov zaposlenega v pristojni državi članici, da se tako delavca Skupnosti ne bi odvrčalo od izvrševanja njegove pravice do prostega gibanja.

- 55 Posledično bi bilo v nasprotju s členom 19(2) Uredbe št. 1408/71, če bi se hčerki zaposlenega odreklo pravico do dajatve, do katere bi imela pravico, če bi stalno prebivala v pristojni državi.
- 56 Zato je na drugo vprašanje treba odgovoriti tako, da družinski član osebe, zaposlene v deželi Salzburgski, ki z družino živi v Zvezni republiki Nemčiji, lahko, če izpolnjuje druge pogoje za dodelitev, od nosilca, krajevno pristojnega za zaposleno osebo, zahteva plačilo dodatka za nego, kakršen je dodeljen iz naslova SPGG kot denarna dajatev za bolezen, kakor jo določa člen 19 Uredbe št. 1408/71, če družinski član nima pravice do podobne dajatve na podlagi zakonodaje države, na ozemlju katere stalno prebiva.
- 57 Glede na odgovor na prvi vprašanji na druga predložena vprašanja ni treba odgovoriti.

Stroški

- 58 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Dodatek za nego, kot ga določa Salzburger Pflegegeldgesetz, ni posebna dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki, v smislu člena 4(2b) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, ampak dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) te uredbe.**
- 2. Družinski član osebe, zaposlene v deželi Salzburški, ki z družino živi v Nemčiji, lahko, če izpolnjuje druge pogoje za dodelitev, od nosilca, krajevno pristojnega za zaposleno osebo, zahteva plačilo dodatka za nego, kakršen je dodeljen iz naslova Salzburger Pflegegeldgesetz kot denarna dajatev za bolezen, kakor jo določa člen 19 Uredbe št. 1408/71, če družinski član nima pravice do podobne dajatve na podlagi zakonodaje države, na ozemlju katere stalno prebiva.**

Podpisi